

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Александра I., на предлог Министра унутрашњих дела, постављени су:

за начелника прве класе, среза трнавског, округа чачанског, Сава Мијалковић, начелник исте класе среза црногорског, округа ужичког, по молби;

за начелника прве класе среза нишавског, округа пиротског, Алекса Давидовић, начелник исте класе среза трнавског, округа чачанског, по молби;

за начелника прве класе среза масуричког, округа врањског, Димитрије Гребенаровић, начелник исте класе среза нишавског, по потреби службе;

за архивара Народне Скупштине у рангу секретара четврте класе министарства, Љубомир Поповић, начелник друге класе среза моравског, округа пожаревачког, по молби;

за начелника друге класе среза азбуковачког Јован Јовановић, архивар Народне Скупштине, у рангу секретара четврте класе министарства, по потреби службе;

за начелника друге класе среза лижничког, Љубинко Петровић, начелник исте класе среза масуричког, по потреби службе;

за начелника треће класе среза моравског, округа нишког, Владимир Нешковић, начелник исте класе среза рамског, по молби;

за начелника треће класе среза моравског, округа пожаревачког, Јован Тасуновић, начелник исте класе среза азбуковачког, по молби;

за начелника треће класе среза бањског, Спира Станковић, начелник исте класе среза лужничког, по молби;

за писара прве класе среза врачарског, Мијајло Достанић, писар исте класе среза беличког, по молби;

за писара прве класе среза беличког, Александар Грујић, писар исте класе среза моравског, округа пожаревачког, по молби;

за писара прве класе среза третеничког, Марко Карамарковић, писар друге класе првостепеног суда за округ београдски; и

за писара друге класе Управе вароши Београда, Тихомир Миланковић, писар четврте класе управе Државних Монопола, по молби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 28. октобра, 1902. године, ПМ 26.209 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 10. закона о општинама, одобрено је решење Државног Савета од 27. септембра ове год., бр. 6.543., које гласи:

да се село Бачевица, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине врбовачке, у срезу бољевачком, округа тимочког, и образује за себе општину под називом: „општина бачевачка.“

да се село Велика Јасикова, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине салашке, у срезу и округу крајинском, и образује за себе општину под називом: „општина велико-јасиковачка.“

да се општина љубовићанска, у срезу азбуковачком, округа подринског, коју сачињавају села: Горња и Доња Оровица и Торник, по изјављеној жељи њених становника, од сада зове „општина оровичка“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 23. октобра 1902. год., ПМ 25.871 у Београду.

СТРУЧНИ И НАУЧНИ ДЕО

О И С Л Е Д Н И К У.

(Наставак)

Горе но сви ти догађаји, који напослетку почивају на физичким недостатцима, којима смо сви подложни, јесу појаве, које се оснивају на тежњи, да се ствар увелича. Само се по себи разуме, да ни један иследник не би хтео да ма и за длаку представи нешто да ј веће, но што је у ствари — али у човекој је природи дубоко усађано, да он радије гледа оно што је занимљиво, но свакидашње, да више пута проналази романтичну црту онде, где је нема, па чак да више воли слушати страшне, необичне, грозне ствари но једноставне, просте, обичне. То је у природи свакога човека — код неког истакнутије, код неког притвореније — у крви је свакоме, — и сваки дан можемо се из искуства уверити, да човек долази на свет с наклоношћу за претеривање. То само по себи није тако рђаво. Наклоност ка претеривању је и наклоност ка улепшавању, и да пије претеривања, ми не би имали појма о лепоме, не би имали појма о поезији. Али у нашој струци мора се најбрижљивије и најсавесније удаљити све што би у себи имало и трага од претеривања, ако иследник није рад да се претвори у неупољивог, у врло високом степену опасног криминалисту.

Не ћемо да кажемо, само се по себи разуме, да се један иследник неће упуштати у претеривања. Он ће прегледати свој рад и рад других лица и испитати га, да ли се у њему не налази ма и искре претераности. Али претераност се увуче и против воље његове и кад је она ту, нико више не зна, где ће бити границе. Ту је потребно најстрожије контролисање, непрекидно оцењивање и избацивање свега онога, што би ма и за длаку имало изгледа да је „више“, но што је било у истини. Баш за то што се код доброг иследника тражи извесан полет, свежина, то ће се и код најбољег код њих наћи лака „наклоност ка баснословљу“; али то иследник мора открити тачним посматрањем самог себе и отклонити строгом дисциплином према себи самом.

Једна сасвим нарочита врста претходно створеног мишљења састоји се у придржавању онога, што је најпре пријављено. Прва пријава је написана по првом утиску, коју је ствар учинила, а по њему је она чак била сасвим оправдана; али нам се намеће друго питање, да ли оно што смо најпре видели у току истраживања има још исти изглед као и у почетку. Да се појединости мењају, само се по себи разуме и о томе нећемо даље ни говорити, али овде се у главном има у виду сама кривица.

Најважнији случајеви, који овде спадају, то су они, у којима се убиства достављају као самоубиства или „загонетни смртни случајеви“. О томе је раније већ било говора у нашем листу.

Али и читав низ других „злочина“ представља се доста пута као нешто друго но што је у ствари. Искусни криминалиста предусреће још у почетку с неповерењем читав низ злочина и поставља себи питање, да ли ту нема што друго. Овде спада на првом месту похара. Овај тешки злочин дешава се данас сразмерно врло ретко, али „похарани“ доста пута тврде да их је тако што постигло, кад хоће да маскирају губитак новца и т. д. С тога ваља увек бити опрезан, кад се тврди, да је *поверени* новац „похаран“; чак ни тешке повреде које похарани хоће да је претрпео, не смеју нас завести: човек, који је поверени му новац изгубио, прокоцкао, утрошио или прикрио, већином је те повреде сам себи нанео. Мени су позната два случаја, да је сељак прокоцкао новац, који је добио за продату стоку, а за тим се начинио као да су га похарали — само да би се обезбедио од своје жене.

Слично томе дешава се са силовањем. Покварене женске фингирају то, да би маскирале губитак девојачке части и поњеле опште сажалење уместо срамоте. У већини прилика измишљани су напади непознатих лица, трговачких калфи, цигана и т. д.; сумњивија су клеветања опредељених лица. Готово без изузетка у таквим случајевима не казује се име онога, који је прави завођач; њега штете, и чека се, докле се дотична не увери да је у другом стању; за тим гледа, да јој испадне за руком да је други „заведе“, па тек тај бива оптужен за силовање. У таквим случајевима дође се, на жалост, доста доцкан до доказа о клевети, а то је онда кад се роди дете, којом се приликом увиди, да се оно зачело много раније но што је извршено „силовање“. С тога увек ваља у таквим приликама, кад се роди дете, позвати стручњаке да они оцене детињу зрелост — јер, као што споменуемо: у време „силовања“ дотична је већ била у другом стању.

Нису ретка ствар ни повређивања самог себе. Изузевши случај при фингирању похаре, таквих повреда налазимо и код изнуђивања накнада. Тако се дешава да се неко после неке безаслене туче, у којој је учествовао, појављује с повредама, које вели да је у тој прилици претрпео; ту долазе и они случајеви, кад неко хоће да извесном учиниоцу натовари на врат повреде и бољке које већ одавно постоје. У том правцу највише играју улогу старе махне, болести очију и слуха, а у главном трбушне болести. Можда 90 процената од тих болести, које дотични тврде да су задобили приликом туча, зостављања и т. д., старијег су датума.

Слична је ствар и с повредама код машина и т. д., које се повреде претерују или доводе у везу с бољкама, које су одавно постојале, а тако исто има и намерног продужавања видања тих повреда. Познати су многи случајеви, да повређени — само ако му се за то што плаћа — свакојаким средствима спречава зарашћивање ране и трује је, само да би што више накнаде извукао.

Чудни су, али нису ретки случајеви да понека лица сама себе ушконе, и то осакаћење приписују увек путујућим дротарима, мечкарима и т. д. Таква осакаћивања могу се познати по томе, што дотични већином не доводи операцију до краја и што су то изузетно људи, који проводе усамљенички живот — пастири, чувари поља и т. д.

Али од свега овога највише се фингира крађа и пожар. Прво већином онда, кад се тиме хоће да маскира сопствена пропаст у имању, почињено проневерење и т. д., у којој прилици дотични тврди, да је покраден. Да то није истина, већином није тешко доказати — главна је ствар само, да иследник уопште зачне у себи помисао: да та крађа може бити и фингирана. То питање је од врло велике важности. Не треба одмах дићи дреку, но се пре свега промислити, испитати и сваки дати момент с друге стране; најпре: како стоји ствар, ако је крађе одиста било? а за тим: како ако је она удешена привидно? Иследник не сме допустити да га у том расуђивању омете ишта, ни углед ни положај „покрађеног“, нити вешто инсценирање ствари, нити икакви други обзир. Није ту стало само до тога, да се пронађе оно што је тобож украдено, већ на првом месту до тога да се заштити невино лице, које би услед читавог низа ујдурми могло доћи у сумњу.

И сувише се често дешава, да неко запали своје сопствено имање тако да изгледа као да га је туђа рука запалила; то се већином ради у циљу, да се добије повећа сума осигурања, а доста пута потребно је да се тиме прикрије ослабело имовно

стање, а понекад и извршено убиство, да би се уништили трагови злочина. У већини прилика није тако тешко, као што изгледа да се докажу таква недела. И овде је главна ствар да се такође претпостави могућност, да се хтело нешто прикрити. То још није никакво сумњичење, већ само претпоставка могућности. А да би дошли на такву мисао и нашли оно што је у ствари, потребан је само логички развој свега онога што имамо. Сви дати моменти морају се јасно уочити и строго испитати у свом постанку па до последњег стадија. Запне ли гдегод тај развој, онда је сумња оправдана, те треба испитивати онде, где се једно из другог није хтело логички да развије, на који би се начин, по каквим мотивима могао догађај боље објаснити. Нађе ли се такав мотив, онда даље испитивање није више тешко.

(Наставиће се)

ПРОСТИТУТКЕ И КРАЂИВИЦЕ

Антропометријска студија од Д-р Паулине Тарновски

(Наставак)

г. *Ширина јагобца*, или највеће растојање између јагодичних костију, мерено метаром у виду компаса, представљало је сваку сразмеру:

Ширина јагод. у мм.	Проститутке	Сеос. раденице	Интелигент. женске
85 до 90	—	—	20·00%
100—105	20·00%	50·00%	—
105—110	12·00 „	14·00 „	14·00%
110—115	30·00 „	37·00 „	34·00 „
115—120	38·66 „	34·00 „	30·00 „
120—125	12·00 „	9·00 „	18·00 „
125—127	5·33 „	1·00 „	2·00 „

д. *Ширина вилица*, која се такође добија помоћу метара у виду компаса, варијала је овако:

Ширина вилица у мм.	Проститутке	Сеоске раденице	Интелиг. женске
90 до 95	5·33%	30·00%	12·00%
95 „ 100	14·00 „	24·00 „	38·00 „
105 „ 110	25·33 „	13·00 „	8·00 „
110 „ 115	3·30 „	4·00 „	4·00 „
115 па на више	1·33 „	—	—

ђ. *Индекс лубање*, или однос између њене дужине и ширине, по коме се све главе у опште деле на *дугуљасте* (Dolichosephalie), *средње* (Mesocephalie), *округласте* (Brachicephalie) и *округле* (Hiperbrachicephalie) износио је:

Индекс лубање у мм.	Проститутке	Сеос. раденице	Интелигентне жене
до 75·00	30·00%	50·00%	12·00%
од 75·01—77·77	10·66 „	21·00 „	12·00 „
„ 77·78—80·00	26·00 „	23·00 „	38·00 „
„ 80·01 па на више ¹	12·00 „	10·00 „	10·00 „

Довољан је само један поглед на изложене цифре, па да се одмах увиди знатна разлика између проститутки и осталих двеју категорија посматраног женскиња. Ако прецизирамо ову разлику, а то ћемо учинити узимањем и поређењем средњих мера, добићемо ове резултате:

Дужина главе код сеоских раденица већа је за 3·17 мм., а код интелигентних жена за 4·92 мм. од дужине главе код проститутки.

Скоро овако исту сразмеру имамо и код ширине главе. Средња мера ове ширине већа је за 2·17 мм. код сеоских раденица, а за 2·69 мм. код интелигентног женскиња, од исте мере код проститутки.

Са свим супротне резултате добићемо пак, ако посматрамо поједине мере лица.

Ширина јагодица код проститутки већа је за 1·63 мм. од исте ширине код сеоских раденица, а за 0·53 мм. од оне код интелигентних жена.

¹ Према табели Хермана Велкера, средњи индекс лубање за све људство у опште износи 80 мм. Величина индекса добија се, по методи Рецијусовој, кад се ширина лубање умножи са 100 и подели дужином лубање. Пр.

Тако је исто и са ширином вилица, која код проститутки превазилази сеоске раденице за 5.24 мм. и интелегентне жене за 2.6 мм.

Као што се из изложеног види, оба ова остојања већа су код проститутки но код часних жена, што је, у осталом, сасвим природно кад се зна, да су ово знаци којима се одликују примитивне расе.

Према свему оном, што смо до сада у овој глави изложили, **јасно је, да се жене исте расе, једнаких година и под утицајем истих климатских прилика, знатно разликују у погледу анатомском.**

Као што смо већ видели, средња величина главе код проститутке знатно је мања од оне код сеоских раденица и жена са вишим образовањем. Ово умањење никако се не може приписати случају, већ познатом односу у коме стоји обим лубање са њеном садржином, из чега опет излази: да је количина мозга код проститутки много мања но код часних жена, или бар, да постоји знатна разлика у распореду можданог ткива између ове две врсте женскиња, а на штету интелектуалног и моралног развића проститутки.

С друге стране, опет, дименције лица код проститутки (ширина) много су веће но код сеоских раденица и часних жена.

Поменули смо мало час, да је ово одлика промитивних раса, а кад то стоји, и када се, као што се види, овај факт потпуно подудара са горе изложеним, — онда је, бар за нас потпуно јасно: да је сагласност ових двају факата најбољи доказ о непотпуној анатомској развијености професионалних проститутки, или да се јасније изразимо: **доказ о несавршености њиховог типа.**

Поред ове главне разлике, постоје још и многе друге, које ћемо овде редом изложити.

Ну, пре свега, да видимо каква је.

Боја косе и очију код проститутке

Нијансе између којих варира боја косе и очију многобројне су, па тако исто и изрази помоћу којих се оне изражавају. Само за одређивање боје косе постоји, као што се зна 18, а за одређивање боје очију 54 разна израза.

Како нам, пак, мален број наших опсервација (300) лица није допуштао да до краја изведемо ову, по све деликатну разлику у одређивању боје косе и очију, то смо били принуђени, да за наше посматрање усвојимо само главну поделу ових боја на: *црну илаву* и *риђу* за косу, и *црну, илаву* и *зелену* за очи.

Да би, пак, у ову поделу унели што више тачности, ми смо црну боју косе поделили на *чисто-црну* и *смеђу*, а плаву опет на *затворено*, *средње* и *отворено илаву*. Очи *црне* поделили смо на *чисто црне*, *угасито-отворене*, *угасито-затворене* и *кестенове*, а очи *иаве* на *азурно-иаве* (без пигмента), *сиво-иаве* и *угасито-иаве*. Очи *зелене*, које по нашем мишљењу представљају једну нарочиту особеност, нисмо делили и ако њихова боја показује једну мешавину од жућкасте, зеленкасте и љубичасте боје.

У своме делу „*Основи опште антропологије*“ М. Topinard за ове очи вели:

„*њих треба увек издвојити и засебно посматрати, е да би се једном сазнало шта оне представљају*“.

Тако исто посматрали смо засебно и *очи иегаве*, које смо, узгред буди речено, срећали много више код проститутки и крадљивица но код часних жена.

Имајући у виду све изложене напомене приликом посматрања боје косе и очију код проститутки, ми смо дошли до ових резултата:

а. Код боје косе:

Црна	{	чисто црна код 15 проститутке	{	78
		смеђа „ 63 „		
Плава	{	средње-ишава код 51 простит.	{	71
		затворено-ишава „ 12 „		
		отворено-ишава „ 8 „		
Риђа		„ 1 „		1
		Свега		150

б. Код боје очију:

Црна	{	чисто црна код 23 проститутке	{	57
		угасито-затворена „ 16 „		
		кестенова „ 11 „		
Плава	{	угасито-отворена „ 7 „	{	71
		азурно-ишава „ 35 „		
		сиво-ишава „ 20 „		
Зелена		„ 16 „		5
Пегава		„ 5 „		17
		Свега		150

Ако изложене цифре представимо процентуално добићемо: 52% проститутке са *црном косом*, 47.33% са *иавом* и 0.66% са *риђом*.

Боје очију даје овакву сразмеру: 38% проститутке са *црним очима*, 47.33 са *иавим*, 11.34% са *пегавим*, и 3.33% са *зеленим*.

Аналишући, истим начином, боју косе и очију код часних жена добили смо овакву сразмеру:

а. Боја косе:

Црна	46.66%
Плава	50.66 „
Риђа	2.66 „

б. Боја очију:

Црна	29.33%
Плава	64.00 „
Пегава	5.66 „
Зелена	1.01 „

Изложене цифре допуштају нам, да одмах увидимо извесну разлику између боје код косе проститутки и часних жена, и знатну разлику између боје очију код ове две категорије женскиња. Док код првих превлађује *црна боја* косе, дотле је код других *ишава боја* у превази, готово у истој сразмери.

Вредно је поменути још и то, да се *пегаве* и *зелене* очи два пута више сусрећу код проститутки но код часних жена.

Разлози, које смо навели у почетку ове главе — мали број наших антрометријских опсервација — нису нам допустили, опет понављамо, да изнесемо прецизну разлику између проститутки и часних жена у погледу боје косе и очију, па с тога се овде и не усуђујемо изводити какве важније закључке на основу изложених цифара, већ се само ограничавамо да констатујемо оно што смо опазили, и то више ради потпуности наших студија. (Наставиће се)

С К И Т Н И Ц Е

(Свршетак)

Ево шта и једна дама, у свом допису, вели о америчким скитницама.

Мисли се да само у Русији има „босјака“, које М. Горки описује. Не знам има ли их у западној Европи, али у Америци их има врло много, и сасвим подсећају на руске босјаке. Прастаре шуме су исечене, бескрајних прерија нестало је, умукли су убојни звуди Црвенокожаца, па они, притешњени „слободним“ Америчанима изумиру. Овамо, у овој земљи, коју у свима правцима просецају железнички путеви, која је сва подељена на квадрате, где се пустиње претварају у плодне земље, где с неверовном брзином ничу и развијају се градови и ферме, тешко је познати сад ону Америку, коју су пре неколико десетина година описивали Мајн Рлд, Купер и Фера. Људи се цивилизују и преображавају. Само и једино се мало изменило тип људи који једнако траже случајности и догађаје. Њих није тешко познати у *трамвима*, Тако се зову америчански скитачи, који сачињавају доста велики сталеж. Развиће скитацтва хоће

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

овде да објасне различним друштвеним условима, али треба само поразговарати с трампом, па да се у њему упозна представник скитачког елемента, који је постајао у свима временима, а има га у свима народима. Ко хоће да ради, у Америци тешко остаје без рада, али трамп тражи рад само онда, кад му предстоји да умре од глади.

Тек на северу и истоку настају јесење хладноће, а скитнице у читавим гомилама крећу се у западне и јужне државе, где се и зими може живети под ведрим небом. Један део пута они прелазе пешице, а део као „зечеви“ у пространим возовима. Обично понеколико скитница прикупе се у празан вагон, где је само храна и вода, па затворе за собом врата. Кондуктер не загледа унутра, јер и не слуги о бесплатним путницима у једном таквом вагону, па споља пломбира врата, и воз иде даље. Куда ће тај воз, и где ће „зечеви“ напослетку доћи, њима, зечевима, је свеједно, само нека се путује тамо где је топлије.

Путујући већим путевима ви обично сретате по неколико таквих скитница. Одевени су као обични радници, али на леђима им завежљај од покривача и омањи ланени торбуљак. У њему је нешто пиринча, кафе и шећера, жижице и стара кутија од конзерве, која замењује суд за кување.

Кад огладни трамп онда наложи ватру, скува пиринач и кафе, па кад се мало поткрепи креће се даље. Ноћу путник изbere скривеније местанце, увије се у топли покривач, и мирно спава до зоре. Ако ли је мало хладнија ноћ он се завуче у чију било стају или шупу, загнури се у сено па спава као дете. Понекад се та тумарала увече скупе у читаву гомилу, па на путу начине добру ватру, заседну око ње и живо разговарају. И онда шта се ту не чује, каквих случајева и догађаја. Али ти људи који су све државе прошли унакрет, били и у Канади и у Мексици, доиста имају шта и причати.

Још нисам досад видела жена скитачица. Неки од трампа тумарају већ отако знају себе, а други после тога, пошто су огледали готово сваки други начин живота. Неки су једва писмени, а неки су средњег, па чак и вишег образовања. Куда они теже, шта траже?

— Куда ћете? — запитала сам једнога.

— Па куда ме пут води.

— Па после куда ћете?

— Па куда ме поведе макар који други пут. Ако ми се досади ићи све по путу, ја ћу сврнути у страну, прећи ћу ова брда, па онда пустињу. Свратићу у какву му драго варошицу, поживићу тамо, тек да не буде све једно исто, док ме не отерају.

И није вам такав живот досадио?

— А што би? Нема тога живота, који би био богатији у разноликости и угисцима.

Понекад трамп ће закуцати на врата фермерове куће и потражити рада.

— А какав хоћете рад? — питаће домаћин.

— Па који му драго полакши рад.

Вредни фермер се мргоди, али њему је потребан радник, па стегне срце и наставља разговор.

— Хотете ли да радите на месец?

— А, не, месец дана на једном месту сувише је дуго!

Имате ли ви рада за надницу?

— Има, дакако. Умете ли брати лимунове?

— Огледао сам, али, признајем, није ми тај посао по вољи: да их љаво носи, али сувише су бодљикави! Ето ако имате помораца да берем, или да се возим на култиватору, ако ви имате култиватор са седиштем.

Фермер срдито затвара врата, а трамп, мирно поздравивши: „Збогом, господару,“ иде даље. Ако немадне ништа, он иде ма којој ферми. Трамп се извештио да по спољашности доста тачно оцени људе. Ако је фермер добродушан човек, онда незвани гост просто замоли, да му се да што год за јело; ако ли пак није такав, трамп ондаобично пита: „где вам је секира и тестера?“ То ће рећи да он жели као зарадити себи ручак ако насече неки нарамак дрва. Домаћица даје трампу да једе напољу на уласку у кућу, не пушта га унутра, боји се хитре крађе. Пошто једе, гост захвали на ручку, понекад замолиће још најновији број новина, и наставља свој пут. Али ако фермер удеси да трампу даде секиру и тестеру после његова ручка, и да га пошља да насече дрва, он може рачунати да неће више наћи ни

тестере, ни секиру, па ни трампа, него ће још на недирнутим дрвима наћи прикачен листић хумористичне садржине.

Бива, да трампи вредно раде понеколико месеца па онда одједном све остављају и одлазе, као да их гура нека незнана и невидљива снага.

Једном, један од тих скитача радио је готово сву годину и код нашег суседа, куцио је и штедио новац те да узме малу ферму. То је био човек још млад, а својом веселом и отвореном природом стекао је много пријатеља. Сви смо знали за његову намеру да остане ту где је, и онда сам се веома зачудила кад сам га једном видела с увијеним покривачем на леђима.

— Ја идем, рече он кад се поздравно.

— А куда Хенри?

Онамо, одговори он показујући руком у даљину широм.

— Али зашто идете?

Он се осмехну замишљено и занија главом.

— Ја, истина, не знам зашто, али осећам да морам ићи.

Како дуне први пролећни поветарац ја осећам неку нејасну жељу, моја душа тежи онамо за оном даљином у магли. Мени се чини да тамо, у даљини, има нешто дивно, и ма да ми здрава памет каже да тамо ничега нема, ја ипак хоћу да идем.

Зачуђено сам погледала тога поету, чекала сам да каже још штогод, али он ћутећи постоја још неко време, затим пружи ми руку и оде да се спусти у долину.

Американци сматрају скитњу као једну од најгорих рана друштвених, а полиција по каткад подиже хајку против трампа. Доводе их суду, и судија их казни обично са „шест долара казне, шест дана затвора, или за 24 часа оставити град“.

Мало је скитница у стању да плати шест долара. Ако му је одмор потребан скитница радије иде у затвор, ако ли не, он одлази из града. Свакако, ова потоња казна нимало не плаши трампа, јер би он и онако после неколико дана и сам отишао. Број оних, који желе зиму провести у топлим климату, једнако расте. Од прошле године држава је према трампима много строжија, и сваког, кога ухвати у скитњи, одмах затварају и приморавају на рад, нпр. да туца камен за помост путова у року од три до шест месеца. Затворенике хране, одевају, и плаћају им, али двапут мање него обичним радницима.

Од класе скитница створила се мања класа трампâ градских. Њин је живот релативно угоднији од живота обичних скитница, ма да они морају да буду много окретнији и досетљивији. Становници великих градова нису онако поверљиви и добродушни као фермери, а много је теже у градовима и хране добити. Зато у градовима постоје добротворни заводи и болнице за бескућнике и скитнице, а у крајњем случају — и затвор.

Ту скоро амерички лекари у болницама беху веома изненађени огромним бројем доведених, у болницу, епилептичара; мало помало ствар се разјасни. Трамп, вољан за јефтино и бесплатно издржавање у болници, снабде се четкицом за бријање и сапуном. Кад му се прохте да се одмори мало, он се склања у какву споредну улицу, направи сапуњавину, напуни њоме уста, па изиђе на главну улицу и падне на тротоар божем онесвешћен. Полисмен одведе „болесника“ у болницу, где му је обезбеђено издржање за више дана, а понекад и месеци. Има и таквих вештака, који и без сапуна могу да избацују пену из уста. Други, вежбањем, науче да пребледе кад год хоће, да падају у несвест, да успоре или убрзају или сасвим зауставе куцање срца итд.

Има још једна врста трампа, — полускитнице. Код њих је страст за променом места слабије развијена. Кад зараде двадесет до тридесет долара потроше их за неколико дана, па иду даље, опет се најме да раде, и тако редом. Готово сваки трамп живи искључиво на свој начин, само онако како он жели, „по позиву,“ не силом околности, и с тога је самоуверење у њега веома развијено. Друштву које њега тако презире враћа на исти начин мило за друго. Ништа му није стало до друштвених обичаја, навика и реда, он се не брине о свом угледу. Не зна за послушност и наредбе. Нема ни породичних ни друштвених обавеза. Не припада ниједној политичкој партији, никаквој вери. Све то даје трампу могућности да поносио и себе и своје другове проглашава за најслободнију класу слободних грађана Сједињених Држава.

Прев. К.

ПОУЧНО ЗАБАВНИ ДЕО

НЕЗНАНИ ЈУНАК

Тамо доле ка пешчаној обали бретонској, где ветар без престанка ковитла лаки песак, где се пенушави морски таласи, бесно јурећи расипљу, на једном брдашцу просејаном жутим булкама, налази се једна капела сва од камена. Она је сниска, здепаста, да би се могла одупрети ориганима с пучине; киша је готово одлепила гранитске стене, а шкриљци од крова, обрасли маховином, одржаваху се једино сваки по једним јастучетом од малтера, што их задржаваше да их ветар не однесе. Звонара, такође сниска, одавно немашаше звона.

Ипак се још служаше у тој капели, једаред у години, о св. Коми, који беше њен патрон; иначе преко целе године беше затворена. Била је без икаквих украса, ни трага од скулптуре, него је само имала с обе стране врата по једну дупљу са две рупе. Једна од тих рупа је празна; у другој има једна дрвена кутијица, четвртаста, опточена двема дашчицама, са пробушеним уским отвором, исеченим у виду срца, а с натписом:

„ОВДЕ ПОЧИВА ГЛАВА ПЈЕРА МАТИЈА ДЕ ГОФА, 1803.“

И, заиста, гледајући кроз прозорчић кутије, примећиваше се једна стара „глава“, т. ј. једна стара лубања, сва зелена. Гледајући је даље и добро посматрајући, видело би се да јој је чело обележено двема округлим рупама.

У наоколо пак ветар звижди и подиже песак, правећи по пешчаноме брежуљку дугачке пруге, као грабуље, а по узбурканоме мору гракћу гаврани играјући се усред таласа. За тренутак изгледа да се чује као да пуцају топови; то се таласи ударају на морским грбенима и спрудовима.

Јер овде је дивљи крај старог света; ту страховита рика на морским стенама затвара пристаниште бојажљивим морнарима; песак на обали, али стена у океану. Пена је пуна остатака; вечерњи лахор говори вам о бродоломима; умирући гласови у пола угушени јецају у ваздуху. На хоризонту, две мрачне силуете: једна, пропињући се, стрма и висока; то је Уесан, острво Страх; друга, скучена, равна са таласима, пљосната као сплав који је готов да потоне; то је Сен, острво Она, великога сна!

* * *

А, ово се догодило у времену када Наполеон беше цар.

Пјер Матије Ле Гоф, син Жана Матија, бејаше рибар, као и његов дед, као и његов отац, као и његов син, као сваки у његову роду и селу; зар није море општи хранитељ оних који насељавају његове обале? свака фамилија имашаше своју барку, коју таласи остављаху на песку кад би наступила осека, а узимаху кад би дошла плима; ловити јегуљу и ракове, жети окрек који им, мешан са говеђом балегом, служаше као гориво, правити мреже, пушити на лулу, и ићи сваке недеље у цркву, таква беху, са борбом противу Енглеца, главна занимања живота.

Ова мржња „црвених људи“, тако и прозваних због боје њихове униформе, и посисаваше се са млеком мајчиним; није било детета које, кад би га ко запитало:

„Шта ћеш радити кад порастеш? они би одговорили:

„Убијају Енглеце!“

Од вајкада, британски гусари долажаху да све опљачкају и погоре код нас и такође од вајкада бретонски гусари враћаху им жао за срамоту. Јуначки подвали Турвија, Жана — Барта и Дигеј-Труенā беху живи у памети и свакога; није било човека који би се устезао да остави своје огњиште да би отишао да служи на државним фрегатама, и, ма да је Бонапарта био узурпатор, воле ли су га јак, јер је ратово противу вештога непријатеља.

Баш у то време, спремаху се огромни пројекти; ма да овде нико није знао читати и ма да новине беху потпуно непознате двадесет миља унаокуп, дознало се беше од трговаца који су туда пролазили, од порезника и од војних лица која

узимаху регруте, по чувењу са хиљаду страна најзад, — да Цар Француза скупљаше у нормандијском пристаништу војску која се није никада видела, која се имаше да пренесе с оне стране Ла Манша, на многобројним лађама, чим дуне повољан ветар. То беше предмет разговора свију; куцаху се у име рата; само се молили Богу и, на коленима, пред олтаром св. Ане певало се *Оче наш* и *Богородице дево*; и ако су просјаци у свом репертоару имали коју тугованку која је говорила о том славном догађају, они су били сигурни да ће у накнаду примити марјаш и чашу јабуковаче.

Пјер Матија беше отслужено свој рок и сад га његов син замењиваше под заставом, али он се надаше да ће и он послужити делу у згодном часу, и никад не би пошао на море а да на дно своје лађе не остави своју кратку пушку. И ако би наишао на кога Енглеца који би се усудио да зађе да лови у нашим водама пред нашим очима, или кога би матица доукла у пркос његове воље, он би му могао послати један добар куршум уместо *Помаже Бог!* а, у недостатку Енглеца, нашла би се увек која птица на коју би испалио, да само заговори руку.

Једно после подне, Пјер Матије стајаше на лентеру, у једном малом заливу, у часу кад хтеде да дигне мрежу; он певаше, не мислећи ни на шта, ону стару песму краља Грало, који је некада владао над градом Исом, који је океан поплавио заједно са његовом кћерју, чија је распуштеност била привукла гњев небесни:

„Јеси ли вид'о, рибару, жену мора,
Где из воде, у подне, излази бела и гола,
Па чешља своје косе под јарким сунцем?
— Жену мора, о, заиста! Ја је видех;
Она је певала; и, слично таласима,
Њена је песма умирала у дугим јецајима!...“

Наједаред он чу близу себе шум весала, море се заталаса, и, у часу када подиже очи, његовој барци приближи се чун са једно дванаест људи који га остраг шчепаше, и везаше га док би човек длан о длан ударио.

Истом одмах, чун, на који он беше пренесен, зађе пучином, и после неколико тренутака, придружи се једној ратној енглеској корвети која је недалеко одтуд крстарила; пређе се на њу, и њен командант, видевши нашег човека, рече: „Добро је“, затим се брод навезе на широко море, удаљујући се од земље.

Све то било је тако брзо да Пјер Матије остаде нем и запрепашћен, када осетивши како му једну ногу окивају ланцем на коме вишаше ђуле велико као његова глава, дође к себи и познаде свој положај. Отпоче питати шта се од њега хоће, и, недобивши никаква одговора, стаде ужасно врећати своје чуваре који остадоше потпуно мирни; тада отпоче викати, покуша да се ослободи и скочи у море, али се цео његов успех сведе на то што доби педесет камџија. Другу ногу окуше му ланцем са беочугом углављеним у патос од брода; после тога оставише га да до миле воље размишља о својој несрећној авантури: Зашто ли га, Боже, заробеше, мобилишући једино да њега ухвате шалулу једне ратне лађе? Очеvidно имаћаху намера с њим. Каквих?

Кад би ручак донесоше му врло добру порцију, коју он целу испразни, „да би наједно те нитковце!“, а увече му дадоше сламњачу са покривачем.

Сутрадан, корвета се придружила једној великој фрегати, свој начичканој топовима, а њен командант дође намерно на корвету да га такође види; сад му први пут управеше реч, запитавши га да ли зна енглески. Он разумедо врло добро, али не одговори. По његову подругливу изразу лица, командант посумња да он лаже; после неколико тренутака, он се међутим повуче, не настојавајући више.

(Свршиће се)

ЗАПИСНИЦИ ИЗ МРТВОГ ДОМА

РОМАН У ДВА ДЕЛА

НАПИСАО Фјодор М. Достојевски

Превео с руског Јефта Угричић

28

А остали су слушали гласове и тумачења ђутећи, нису, до душе, осуђивали, нису спорили, али су се свима својим силама трудили, да се према гласовима о позоришту понашају равнодушно, па чак, у неколико, и с висине. Тек у последње време, готово на сам дан представе, сви су се почели интересовати: шта ће то бити? Како ће то наши? Шта ће радити плацмајор? Хоће ли испасти исто онако, као претпрошле године? и томе слично.

Баклушин ме је уверавао, да су сви глумци изванредно пробрани, да је сваки „на своме месту.“ Да ће чак бити и завеса, да ће Филаткин заручницу играти Сироткин, — а видићете већ и сами, како ће он изгледати у женском оделу! говорио је, жмиркајући и пуцкајући језиком. Добротворна спахијница имаће хаљину са цветовима, и нелериницу, и сунцобран у рукама; а добротворни спахија зићићи ће у официрском суртуку са акселбандима и трсковаком.

После овога долази друга пијеса, драма: „Кедрил-ждероња.“ Наслов ме је веома заинтересовао, али ма како да сам се распитивао о тој пијеси, нисам могао ништа сазнати пре представе. Само сам дознао, да није узета из књиге, него „по рукопису“; да су дело добили од некаквог пензионисаног подофицира у предграђу, који је јамачно и сам кадгод учествовао у представи на каквој војничкој позорници.

Код нас, у удаљеним градовима и губернијама, има доста, таквих позоришних комада, који, како се чини, нису никоме познати, можда нису никада и нигде штампани, али који су се сами од себе од некуда појавили и сачињавају неизбежну припадност свакога „народнога позоришта.“ Вило би веома, веома добро, кад би се когод од наших истраживача позабавио новим и марљивијим испитивањима о народном позоришту, мислим о позоришту у народу, којег има, које постоји, па чак, можда, и не као сасвим незнатна ствар. Не могу да верујем, да су све, оно, што сам ја доцније видео код нас, у нашем тамничком позоришту, измислили само наши осуђеници. Ту је неизбежно потребно наслеђе предања, једном утврђени манири и појмови, што прелазе с колена на колено, што се одржавају памћењем. Њих ваља тражити међу војницима, код фабричких радника, у фабричним варошима, па чак и по неким непознатим бедним варошицама код грађана. Они су се такође сачували по селима и губернијским градовима међу послугом већих властелинских домова. Ја, шта више, мислим, да су се многи старински комади расплодили у рукопису (препису) по Русији ни на који други начин, него преко властелинске послуге. Некадашња старинска властела и московска господа имала су своја рођена позоришта, састављена од ропски потчињених уметника. И, ето, у тим позориштима се баш и зачео почетак наше народне драмске уметности, чије је обележје несумњиво.

Што се, пак, тиче „Кедрила-ждероње“, ма како да сам желео, нисам могао претходно ништа о њему да сазнам, осим тога, да се на позорници појављују зли дуси и односе Кедрила у пакао. Али, шта значи Кедрил, и, најзад, зашто Кедрила не Кирил? Је ли то рускога или страного порекла, — то нисам могао никако да изнађем. На завршетку се објављивало, да ће се представљати „Пантомина с музиком.“ Разуме се, да је све то било веома занимљиво. Било је петнаест глумаца — све уметни и ваљани људи. Они су били веома узмемирани међу собом, трчкарали тамо-амо, држали пробе, покадшто за казаматима, градили се тајанственима, крили се. Једном речи, хтели су да нас све задиве нечим необичним и неочекиваним.

У радне се дане тамница рано затварала, чим наступи ноћ. О Божићу је учињен изузетак: нису затварали до самог вече-черја. Та је олакшица чињена само ради позоришта. За време празника обично свакога дана, пред вече, слали су из тамнице с најпокорнијом молбом стражарноме официру: „да се допусти позориште и да се тамница не затвара, док траје представа,“ па су додавали, како је јуче било позориште и дуго се није затварало, а недела никаквог није било. Стражарни је официр судио овако: „недела јуче одиста није било, а већ кад и сами дају реч, да га ни данас неће бити, значи да ће сами на себе мотрити, а то је од свега најважније. Уз то, ако не допустиш представу, онда ће, може лако да буде, (ко их зна, робијашки свет!), нарочито штогод запакостити из злобе и онда ће стражарнога на одговор.“ Па онда још и то: у стражари је досадно седети, а ту је позориште, и то не обично војничко, него осуђеничко, а осуђеници су занимљив свет: биће пријатно гледати. А стражарни официр има увек права да гледа.

Ако дође дежурни и упита: „Где је стражарни официр?“ — „Отишао је у тамницу да преброји осуђенике, да затвори казамате,“ — одговор прост и оправдање на своме месту. На тај су начин стражарни официри свако вече за време целог празника допуштале позориште и нису затварали казамате до самога повечерја. Осуђеници су и раније, знали, да од страже неће бити сметње и били су умирени.

Око седам сахата дошао је Петров по мене, и тако заједно одосмо на представу. Из нашега су казамата отишли готово сви, осим черниговског староверца и Пољака. Пољаци су се тек за последњу представу, четвртога јануара, одлучили да дођу у позориште, и то после многог уверавања, да је тамо добро, и пријатно и неопасно. Ђудљиво устезање наших Пољака није ни мало љутило робијаше, и они су дочекани четвртога јануара врло уљудно. Чак су их пропустили на најбоља места. Што се тиче Черкеза, а нарочито Исаја Фомића, за њих је наше позориште било права наслада. Исај је Фомић сваки пут давао по три копејке, а последњи је пут спустио на тањирче десет копејака, и блаженство се јасно видело на лицу његовом.

Глумци су били закључили да скупљају, ко колико да, ради покрића расхода око позоришта и ради свога рођенога *цоткрепљења*.

Петров ме је уверавао, да ће мене пустити на једно од првих места, па ма како да је позориште дупком пуно, из тога разлога, што ђу ја, као богатији од осталих, вероватно и више дати, а осим тога и разумем ствар више од осталих. Тако је и било.

Него да прво опишем дворану и постројење позоришта.

Наш војни казамат, у коме је било удешено позориште, био је дугачак петнаест корачаји. С дворништа се долазило на једне степенице, са степеница у трем, а из трема у казамат. Овај дугачки казамат, као што сам већ једанпут и казао, био је особито удешен: у њему су се постеле пружале поред зида, тако да је средина одаје остала слободна. Половина собе, она што је ближа улазу са степеница, била је уступљена гледаоцима; а друга половина, која се сучељавала са суседним казаматом, била је одређена за позорницу. Пре свега изненадио сам се завеси. Она се пружала попреко, на десет корачаји преко целог казамата. Завеса је била такве раскоши, да се одиста имало чему дивити. Осим тога, она је била премазана масном бојом: била су насликана дрвета, сенице, језерца и звезде. Била је састављена од платна старог и новог, ко га је колико дао и принео на жртву; од старих осуђеничких обојака и кошуља, којекато скрпљених у једну велику крпетину, и, најзад, онај део, за који није доспело платно, био је просто од хартије, такође испрошене по табачићу у разним канцеларијама. Наши сликари, међу којима се одликовао и Брилов — А-в, потрудили су се, да је обоје и нашарају. Ефекат је био изванредан. Таква раскош обрадовала је шта више и најмргодније и најчудније осуђенике, који су се, кад је дошло до представе, показали, сви без изузетка, иста онаква деца, као и најватренији и најнестрпељивији међу њима. Сви су били веома задовољни, шта више и разметљиво задовољни.

Осветљење се састојало из неколико лонских свећа, исечених на делове. Пред завесом су стајале две клупе из куине, а пред клупама три-четири столице, које су се нашле у подофицирској соби. Столице су биле, за сваки случај, одређене за највиша лица официрскога положаја. А клупе за подофицире и инжињерске писаре, пословође и остали народ ма и из управе, али који не беше официрскога чина, на случај, ако би и они завирили у тамницу.

Тако је и било: страни посетиоци нису изостајали за време целог празника; неког их је вечера дошло више, другог мање, а последње представе није ни једно место остало на клупама незаузето. И, најзад, одмах иза клупа, наместили су се осуђеници, стојећи, из поштовања према гостима гологлави, у блузама или кратким кожусима и поред загушљивог и топлог ваздуха у соби.

Разуме се, да је за осуђенике остало веома мало места. Али, осим тога, што је један буквално седео на другоме, нарочито у последњим редовима, још су биле заузеле постеле, кулисе и, најзад, нашло се љубитеља, који су постојано долазили за по-

зориште у други казамат, па чак отуда, иза задње кулисе, гледали представу.

Тескоба и гурање у првој половини казамата била је ванприродна и личила је, може бити, тескоби и гурњави, коју сам ту скоро видео у парном купатилу. Врата за ходник била су отворена; у ходнику, у којем је било двадесет степени мраза, такође се гурао народ.

Нас, мене и Петрова, одмах су пропустили напред, готово до самих клупа, где је било куд-и-камо видније него у последњим редовима. У мени су у неку руку гледали оцениоца, познаваоца, који је био и у друкчијим позориштима; видели су, да се Баклушин за све то време саветовао са мном и понашао се према мени с поштовањем; мени је, дакле сад, припадала част и место.

(Наставиће се)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Од извесних општинских писара учињена су нам ова питања:

I.

„По најновијој измени и допуни казненог законика од 13. маја ове године, за све кривице, које предвиђа § 395 овога закона, одређена је казна затвора од једног до тридесет дана, или повчано од десет до сто педесет динара.

Кад се неко лице осуди по овоме §-у на затвор, да ли му се може заменити казна затвора новцем по § 315 кр. закона, и, ако може, да ли ће се узимати она сразмера, која је предвиђена овим последњим §-ом — од три цванцика до два талира — или ће се гледати на величину новчане казне из § 395, која би одговарала дану затвора најмање са пет динара, па тако узимати замену?”

II.

„У једној општини, изван део општинске земље дат је појединцима на уживање, у виду тако званих деоница. Има их, који те деонице уживају преко 20 година, и кад настане деоба у задрузи, они и те деонице деле као својину, и уносе у пресуде изабраних судова.

По садашњем закону о општинама — чл. 95, свака општина мора своје имање да убаштини.

Настаје питање: да ли се они, којима су дате деонице, могу користити застарелошћу и без судске пресуде и надлежног одобрења — чл. 33. тач. 3 и 11 зак. о општинама — присвајати ова имања, или ће суд и ова уврстити у општинска добра и убаштинити се, остављајући појединцима и даље право уживања“.

III.

а) „По чл. 111 закона о општинама, деловоју општ. суда бира и отпушта општински суд.

Да ли тај избор мора бити утврђен каквим писменим решењем општинског суда, и да ли се исто спроводи на одобрење надзорној власти, као и све друге одлуке?

Даље: у случају отпуштања писара — деловоје из службе, мора ли се доносити писмено решење општинског суда, и да ли се против овога може деловоја жалити надзорној власти, у смислу чл. 52 алинеје I или чл. 169 зак. о општинама.

У опште, да ли је председник властан, да деловоју избаци из канцеларије кад хоће, одузимајући му могућност, да тражи заштиту више власти?;

б) да ли све оно, што се односи на избор и отпуштање деловоје, важи и за млађе општинске писаре?;

в) Има ли деловоја право, да не потпише какав акт (одлуку, пресуду, решење и т. сл.) кад би био уверен, да садржина ових не одговара закону?;

г) Може ли деловоја да потписује општинско акта административне природе, кад председник и кметови нису у месту, а ствар је хитна, као што то чине средски писари у одсуству средских старешина?; и,

д) Сматра ли се деловоја за часника општ. суда пошто је и он заклет?”

IV.

„1) Какву и колику таксу треба наплаћивати код средске власти за потврду уверења, која издају приватна лица, и то какву од 2, а какву од више лица; и,

2) Колика дневница припада деловоји панађура, кад се за тај посао одреди који од практиканата средских или окружних, који немају никакав додатак као чиновници?”

V.

„Суд општине н-ске, осудио је извесно лице на затвор и полицијски надзор због крађе. На жалбу осуђенога, средски начелник одобрио је казну затвора, а казну надзора уништио, налагајући: да суд није надлежан да ставља појединце под надзор, већ то право има општински одбор. Ово своје решење, начелник је средски наслонио на § 4 полицијске уредбе.

Да ли је ово решење средске власти правилно?”

На ова питања одговарамо:

I.

Изменом § 395 кр. закона, одређена је величина казне затвора и повчано; зато власти, које доносе пресуде, увек треба да предвиде и једну и другу казну.

Али, ако се случајно при доношењу пресуде не предвиди и повчана казна, већ само казна затвора, онда се ова може заменити новцем у смислу § 315 кр. закона, ако то осуђени тражи, водећи рачуна, да се не сиђе испод минимума новчане казне, предвиђене § 395. ако је казна затвора случајно мала, те би овај случај могао наступити, кад би се узео минимум из § 315 кр. закона.

II.

Ако општинска земља — деонице — није дата појединцима по § 56 старе уредбе о шумама, те да за њих важи стечено право из § 57 истога закона, онда се застарелост има да рачуна по § 929 грађ. законика.

Према томе општина има да тражи судским путем повраћај земљишта од оних, који га сада држе, ако су га самовласно заузели, па да се тек тада убаштине на исто.

Она околност, што појединци деле ова имања и уносе их у пресуде изабраних судова, којима се регулишу њихови међусобни одношаји, не може да утиче на право општине, ако га она иначе може законским доказима да утврди.

III.

а) Сваки избор општинског деловоје, мора бити утврђен нарочитом одлуком општинског суда, која се шаље надзорној власти ради контроле, да оване не оскудева који од услова, предвиђених чл. 112 зак. о општинама и чл. 17 правила о полагању испита за општ. писаре.

О отпуштању општинских деловоја, такође треба да постоји писмена одлука.

Отпуштање деловоје не може да изврши сам председник општине, већ општински суд, који га и прима.

Против отпуштања, које изврши сам председник, има места жалби у смислу чл. 152 зак. о општинама; а против отпуштања, које изврши општински суд, не може имати жалбе, јер је ово његово право апсолутно, нити подлежи чијој оцени;

б) Што је у тачци а речено за деловоју, важи и за млађе писаре;

в) Деловоја не само што има права, да не потпише одлуке, које су противне закону, већ му је то дужност, јер он по члану 113 поменутог закона, одговара за сваку незакониту радњу општ. суда, која је учињена и његовим суделовањем;

г) Деловоја не може да потписује акта у име председника или кмета, јер онда суд није представљен на начин, предвиђен чл. 113 и 118 поменутога закона; и,

д) по чл. 97. зак. о општинама, деловоја не улази у ред општинских часника, већ у ред општинских службеника.

IV.

1, за потврду или оверење писмена, у којима нема означене новчане вредности, у који ред долазе и уверења, која приватни код власти издају појединцима, наплаћује се такса од 2 динара, по тач. 15 закона о таксама, ако није случај т. 4 истога закона.

Ако је издавање ових уверења везано за већи број људи, као издавалаца, те га не би могао сваки посебице издати, онда се наплаћује једна такса од свију. А, ако би се по природи саме ствари оно могло издати од свакога посебице, онда сваки плаћа таксу од 2 динара; и,

2, У опште не треба одређивати средске и окружне званичнике за деловоје панађура, јер њих закон не предвиђа, него их треба узимати из редова општинских званичника.

Али, ако би који случајно био одређен из тих узрока, што не би било погодних општ. службеника, онда би њима припадало по три лин. дневно, као општ. службеницима.

V.

Надзор се може досудити на два начина: административно по § 391. б. кр. закона од стране окружних власти, и по § 4. полицијске уредбе другог дела тачке 4. од стране општинског суда и одбора; и,

Судски, кад год полицијске и општинске власти, у кругу своје надлежности, суде некога за крађу, § 320 и 391 кр. закона.

Према томе, општински суд је добро урадио, што је уз казну затвора за крађу, осудио кривца и на полицијски надзор, а полицијска власт ништећи пресуду у овоме њеном делу, исказала је, да није добро разумевала закон.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Драгутина Весовића, кројачког ученика, тражи кварт теразиски, актом Бр. 8631. Он је побегао 17. ов. м., од свог брата Живојина Весовића, кројача оvd. незнано где. Њему је 12 год. омален, лица округлог, косе смеђе, очију плавих. Од одела имао је на себи капут сако црни, панталоне кариране, на глави астраганску шубару, на ногама ципеле. Моле се све полициске власти да живо потраже Драгутину, и упуте Управи града Београда, с позивом на Број 31.055.

Ђорђа Столића, електротехничара, из Беле Паланке, тражи начел. окр. Пиротског, актом Бр. 7.628, исти је отишао од своје куће незнано где, оставивши свога оца Стевана Столића, немовна и остарела, без икаквог издржавања и надгледања. Њему је око 28 год., средњег је стаса, очију црних, дугих образа, црнураст у лицу. Нађеног треба упутити начелству округа пиротског, с позивом на Бр. 7.628.

Костандинка — Дина кћи пок. Проке Цакића, из Власотинаца решењем првостепеног суда десковачког од 17. октобра ове године, Бр. 14.349, стављена је под суд и притвор за дело крађе, али је она побегла из Власотинаца незнано где. Костандинка је 25—27 год. стаса је омаленог, лица смеђег, више плаво, косе смеђе, кестењаве; очију плавих, носа приметно шиљатог. Моле се све полициске власти, а општинским се препоручује, да Констандинку патраже у својем кругу, и нађену спроведу првостепеном суду десковачком, с позивом на Бр. 14.349. Власти ближе Београда, могу је спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 31.701.

Драгомира, сина Ранка Роглића, из Чајира, среза трстеничког, који је отишао незнано где од своје куће пре месец дана, тражи начел. окр. Крушевачког, актом својим Бр. 10.951. Њему је 16 год., добро је развијен, смеђ, лица чиста, очију смеђих. Од одела однео је на себи антерију и прслук сукнени, кошуљу и гаће памучне. Моле се све полициске власти, а општинским се препоручује, да Драгомира живо потраже, и нађеног спроведу начел. окр. Крушевачког, с позивом на Бр. 10.951. (УБр. 31.716.)

Ђождара Јовановића, шегрта Радована Лукића, бакалина из Београда, у улици Видинској, тражи кварт палилулски актом Бр. 9530. Исти је напустио свога газду 3. пр. м. и негде отишао. Њему је 15 год., омален је, сув, црномањаст, на десном образу негав, на врату има младеж. Био је одевен у немачком оделу, на ногама је имао ципеле. Нађеног треба упутити Управи гр. Београда с позивом на Бр. 31.414.

Стевану жену **Милорада Ђосића**, тежака из Велике Дренове; ср. трстеничког, која је 18. пр. м-ца врло рано отишла од своје куће, па се више није ни вратила, тражи начелство окр. крушевачког актом Бр. 11.267. Она је средњег раста, лица смеђег, носа подугог, образа дугих, зуба покварених; од одела има на себи антерију, сукњу фланерску, на ногама опанке.

Моле све се полиц. власти, да Стевану потраже и нађену спроведу начелству округа Крушевачког с позивом на Бр. 11.267, или Управи града Београда Бр. 31.986.

Анђелка Аџића, из Ужица, тражи начелство округа ужичког актом Бр. 11.137. Исти је осуђен пресудом чачанског првостепеног суда од 12. Јуна ове год. Бр. 16.343 за крађу, поред казне затвора, који је издржао, и на једну годину полициског надзора и за то време губитак грађанске части. Пошто је Анђелко отумарао, у намери да избегне издржавање полициског надзора, моле се све полициске власти да Анђелка живо потраже и нађенога подвргну издржавању овог надзора и о томе известе начелство ужичко.

ПОТЕРЕ

Миленко Јоксовић, тежак, из Здравковића округа ужичког, решењем првостепеног суда ужичког, стављен је под суд и у притвор, а да му суди поротни суд, због извршене опасне крађе. Исти Миленко побегао је из притвора првостепеног суда ужичког. Њему је 17 год. и 8 месеци, средњег стаса, у лицу црномањаст, роав, у оделу селачком; на глави је носио шајкачу. Моле се све полициске власти да Миленка живо потраже; и нађеног спроведу првостепеном суду ужичком, с позивом на Бр. 27.313. Власти ближе Београду могу га спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 31.430.

Непознати крађивац, ноћу између 20. и 21. пр. м-ца; ускочио је у авију г. Јелачића — Павловића, контролора железничке дирекције, и из отворене шуле украо је његовом момку, Божидару Трајковићу: 1 јесењи капут сако, полован браун боје, једне половне ципеле на федере, један црни сребрни сат, без горњег капка навија се кључем; сат је био на гајтану. Крађивац је на месту крађе оставио своје старе подеране ципеле, чешаљ гвоздени и једну блехану кутију за палидрвца. Моле се све равне полициске власти а млађим као и општинским судовима препоручује се да живо потраже и крађивца и покрађу, и нађене спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 31.412.

Ђождар Цветковић, ћурчија из Пожаревца, који је у последње време живео на Убу, па одатле незнано где отумарао, има да се узме на кривични испит за дело из § 232 крив. зак. код начелства окр. пожаревачког. Он је стар 35 год., стаса средњег, косе смеђе, браду брија, бркова смеђих — малих и пуних, очију граорастих. Моле се све полициске власти, а општинским се препоручује, да Ђождара живо потраже и, у случају проналаска да га спроведу начелству округа пожаревачког, с позивом на Бр. 14.085, (УБр. 31.763.)

Ђорђе Стојковић — Миловановић, тежак из Ораовице среза Лесковачког, решењем прв. суда Лесковачког од 10. пр. м-ца Бр. 12.483, стављен је под поротни суд и притвор, са Петром Пешићем, slugом, из Дедине Баре, због дела опасне крађе, но пошто је Ђорђе негде отумарао и незна се где се налази; моле све полициске власти, да га у кругу своје живо

потраже, и нађеног спроведу прв. суду Лесковачком с позивом на Бр. 14.685. Власти ближе Београду могу га спровести и Управи гр. Београда с позивом на Бр. 31.702. Ђорђу је 22 године, високог је раста, малих бркова црних, у опште црномањаст, црне косе, одевен је био у гуњу и чакширама црне боје.

Ђлагоје Стефановић, момак Јована М. Савића посластичара из Београда, украо је своје газди у новцу 3·70, девет динара у еспапу и један полован зимски капут, па побегао. Њему је 19 година, стаса је средњег, косе смеђе, очију плавих, обрва смеђих. Од одела имао је на себи: грао капут, шешир црн, грао панталоне и ципеле. Моле се све полициске власти, да Ђлагоја потраже и спроведу Управи гр. Београда, с позивом на Бр. 31.286.

Милан Петровић, slugа Мила Стојановића, трговца, из Бабушнице, покрао је своје газди следеће ствари: пар одела, сако-капут боје кафе браун, панталоне и прслук зеленкасте боје, све на пруге, даље два пара ципела и то један пар нових, један шешир на чијој постави пише: «Коста Божиновић и Син трг. Пирот,» 3—4 пара кошуља, један унтерциг црвени, — па је некуда утекао. Њему је око 21—22 год. родом је из Врање, раста је средњег, црномањаст, сувоњав у лицу, на десној ноzi има рану од које рамље. Моле се све полициске власти а општинским се препоручује, да живо потраже крађивца и покрађу, и нађене спроведу начелству окр. Пиротског с позивом на Бр. 7.757, (УБр. 31.524.)

Ђорђе Јовановић, као кирајџија Драгутина Јовановића, надничара из Београда побегао је од истог и однео му пар чизама. Ђорђе је родом из Свилајнца, има му 20 год., црномањаст је, бркова малих црних, горња му је усна расечена испод носа, кроз нос говори. Моле се све полициске власти, а општинским се наређује да Ђорђа живо потраже и нађеног спроведу Управи града Београда, с позивом на Бр. 31.491.

Ката, жена Младена Јовановића, циганина скитача, која се издаје и под именом Марија и Стојна, решењем првостепеног суда округа београдског од 18. Јула т. г. № 18.298 стављена је под суд и у притвор за дело из § 252 кривичног зак., а решењем од истог дана под № 18.302 пустио је на јемство, да се до пресуђења њене кривице из слободе брани, — ну како је она отумарала негде без знања и одобрења овога суда, то је суд решењем својим од 17. октобра т. г. № 23.510 исту Катy на основу § 174 кр. пост. *инова ставио у притвор*, а како суд незна где се она сада налази да би је могао добавити и извршити своје пом. решење и како је могуће, да се она сада налази у скитњи по Србији или ако се налази и ван Србије, да ће прву zgodну прилику употребити и у Србију се вратити — то прв. беогр. суд окр. београдског моли уредништво «Полициског Гласника» да овај Распис општампа и обрати пажњу свима општинским властима за проналасак овога кривца — Кате, и да је у случају проналаска упуте надлежној полициској власти с позивом на распис прв. беогр. суда окр. београдског под № 25.510.

Хитно је, јер кривица повлачи притвор.

Садржај: I. Службени део. — II. Стручни и научни део: 1) О иследнику; 2) Проститутке и крађивице; 3) Скитнице. — III. Поучно забавни део: 1) Незнани јунак; 2) Записници из мртвог дома. — IV. Поуке и обавештења. — V. Службене објаве: 1) Тражи се; Потере.